

СТАНОВИЩЕ

От проф.дн Красимира ПЕТРОВА Колева-Минева, ВТУ „Св.Св.Кирил и
Методий”

За дисертация на тема:

„ПОКОЛЕНЧЕСКИ КОНФЛИКТ И ОЦЕНКА НА РИСКОВАНТО ПОВЕДЕНИЕ МЕЖДУ РОДИТЕЛИ И ДЕЦА В СЪВРЕМЕННИ АРАБСКО-ИЗРАЕЛСКИ СЕМЕЙСТВА”

разработена от **САДХАНА ГХАНАИМ**

за придобиване на ОНС „Доктор” в направление 3.2 Психология
ДП „Педагогическа и възрастова психология“

Научни ръководители:

доц. д-р Петър Нешев,

доц. д-р Йоанна Недялкова

Актуалността на разглежданите в дисертационния труд проблеми е неоспорима, тъй като поколенческите проблеми могат да се интерпретират в семеен, но и социален, общностен контекст, а амбицията на автора да ги представи в арабско-израелските семейства е колкото провокативна и смела, толкова и необходима. Структурата на съвременните семейства е сложно преплетена с традиции и иновации, със съблюдаване на вековни обичаи и нахлуване на новия свят в една относително затворена общност.

1. Общо представяне на дисертационния труд.

Представеният докторантски труд е интердисциплинарен и засяга етнокултурната и педагогическа психология. Състои се от увод, четири логически свързани глави и заключение, литература и три приложения с общ обем от 227 страници.

Основният текст съдържа 48 таблици и 56 фигури. Списъкът с използваната литература съдържа 151 заглавия на английски език, арабски и иврит, между които и интернет-позовавания, релевантни на избраната проблематика.

2. Съдържателни страни и акценти.

В **Увода**, който се явява, се открояват основните елементи на труда като актуалност, социална значимост, мотивация за избор на тема, цел, изследователски задачи, методика на изследване и хипотези, открити за децата и за възрастните членове на семейството. Те са достатъчно информативни и добре формулирани.

Първата глава „Теоретична основа“ представлява подробен анализ на конфликтите като същност, видове, проявления и управление, отнесени към арабско-израелските семейства.

Втората глава „Методология“ представлява организацията на планираното и извършеното изследване. Отличава се с яснота и прецизно формулирани изискуеми компоненти. Издържана е в добрите традиции на експерименталното изследване и това гарантира истинността на резултатите, интерпретирани и визуализирани по подходящ начин.

Третата глава „Концептуална рамка за управление на конфликти в арабските семейства“ представлява задълбочен анализ на различни страни от взаимоотношенията в арабското семейство и верификация на издигнатите хипотези. Ценното е, че завършва с препоръки и обобщения.

Четвъртата глава „Модел за размита оценка“, в смисъл на неясна оценка на риска от конкретна дейност на семейството с въведени параметри като:

тежест, вероятност, рейтинг на риска и модел за управлението му определям като приносна.

Заключението е стегнато, кратко, но в достатъчна степен обобщаващо и създава впечатление за завършеност.

Авторефератът накратко пресъздава основни компоненти от дисертационния труд. Трите публикации презентират и популяризират труда.

3. Приноси

Напълно приемам формулираните от докторанта приноси и ги коментирам по следния начин:

- Открити са значими тенденции на промяна в отношенията в арабските семейства, които се отричат от част от изследователите.
- Конфликтите в тези семейства са ясно дефинирани и произтичат от по-високата степен на образование и информираност на младите и консервативните възгледи на техните родители.
- Недвусмислено е констатирано, че управлението на конфликтите се извършва главно чрез модела на принудата от страна на родителите спрямо желанието на младите хора за автономност и освободеност от традиционната рамка.
- „Моделът за размита оценка“ в управлението на риска за взаимоотношенията в арабските семейства предполага добре илюстрирания и обоснована основа за разрешаването на конфликтите в относително затворената система „семейство“.
- Задълбочените анализи на конфликтите в арабското семейство в Израел и най-вече апробираната методика могат да се адаптират към анализите на всяко едно семейство, независимо от културата и традициите.

- Доказано е експериментално, че културата на взаимоотношенията, дори и в семейната система не са статично явление, а са движение от по-консервативната среда към светски тенденции във възгледи, поведенчески модели, преживявания.

4. Бележки и препоръки.

Нямам забележки към труда, а по-скоро препоръки, свързани с необходимостта от обобщаване на хипотезите /14 бр./, както и с препоръка за обединяване на трета и четвърта глава, но това в съдържателен план не намалява достойнствата на труда.

5. Заключение

На основата на гореизложения анализ, призовавам членовете на Научното жури да дадат своя положителен вот за дисертацията на Садхана Гханаим на тема: **„ПОКОЛЕНЧЕСКИ КОНФЛИКТ И ОЦЕНКА НА РИСКОВАНТО ПОВЕДЕНИЕ МЕЖДУ РОДИТЕЛИ И ДЕЦА В СЪВРЕМЕННИ АРАБСКО-ИЗРАЕЛСКИ СЕМЕЙСТВА“**. Смятам, че отговаря напълно на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в ПН 2.3.Психология, ДП „Педагогическа и възрастова психология“, като аз ще гласувам „За“.

10.12.2023 г.
Гр. В.Търново

Изготвил:
/проф. дн Красимира Петрова/